

Το Ευρωπαϊκό Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα LIFE Περιβάλλον – Φύση – Κλίμα

Greek LIFE Task Force LIFE14 CAP/GR/000003

Βασίλειος Μποντζώρλος
Εμπειρογνώμονας Φύσης & Βιοποικιλότητας

Νίκος Ψημμένος
Εμπειρογνώμονας Κλιματικής Αλλαγής

Συνάντηση εργασίας Φορέων Διαχείρισης Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών
Αιόνησος 30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου

Το έργο συγχρηματοδοτείται
από το Ευρωπαϊκό
Πρόγραμμα LIFE

Πλαίσιο παρουσίασης:

1. Το Πράσινο Ταμείο – Πλαίσιο λειτουργίας και στόχοι του
2. Τι είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE: Γενικά
3. Άξονες προτεραιότητας, τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων
4. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE στην Ελλάδα
5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE
6. Ο ρόλος του Greek LIFE Task Force
7. Προγράμματα LIFE και θαλάσσιες περιοχές
8. Δυνατότητες χρηματοδότησης LIFE για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

1. Το Πράσινο Ταμείο – Πλαίσιο λειτουργίας και στόχοι του

Πράσινο Ταμείο

- ✓ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) εποπτευόμενο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).
- ✓ ιδρύθηκε το 2010 και διαδέχτηκε το Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. (Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων).

Σκοπός:

- η ενίσχυση της ανάπτυξης, μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος, με την προώθηση έργων και δράσεων προς όφελος του περιβάλλοντος
- η στήριξη της περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής της χώρας,
- η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δυνητικοί δικαιούχοι των οικονομικών πόρων του Πράσινου Ταμείου

- ✓ το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλα Υπουργεία και οι εποπτευόμενοι φορείς τους
- ✓ οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,
- ✓ οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ✓ νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- ✓ οργανώσεις νομικών και φυσικών προσώπων που στοχεύουν σύμφωνα με τους καταστατικούς τους σκοπούς στην προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Χρηματοδοτικά προγράμματα και άξονες του Πράσινου Ταμείου

✓ Προστασία Θαλάσσιου Περιβάλλοντος & Πρόληψη / Αντιμετώπιση Θαλάσσιας Ρύπανσης (Γαλάζιο Ταμείο)

✓ Προστασία & Αναβάθμιση Δασών

✓ Φυσικό Περιβάλλον & Καινοτόμες Δράσεις: Δράσεις διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος, ανάδειξη μονοπατιών στον εξωαστικό χώρο

✓ Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου: Αστική αναζωογόνηση, ολοκλήρωση χωρικού & πολεοδομικού σχεδιασμού, απόκτηση διατηρητέων κτιρίων, απόκτηση & διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων, αστική βιώσιμη κινητικότητα, κατεδάφιση αυθαίρετων

✓ Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

✓ Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

“ 2. Τι είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE: Γενικά

2. Τι είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE: Γενικά

- ✓ Αποτελεί βασικό **χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ** για την προστασία, διαχείριση και διατήρηση του **περιβάλλοντος**, την προσαρμογή & μετριασμό της **κλιματικής αλλαγής**
- ✓ Συνεισφέρει στην **εφαρμογή, ανανέωση & ανάπτυξη** της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής & κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας μέσω της **συγχρηματοδότησης έργων**

- ✓ 4500 έργα σε χώρες μέλη, με συνολική συμμετοχή της ΕΕ ύψους €5.9 δισ.
- ✓ Από το 2009 έως και το 2015 δημιούργησε 74.500 θέσεις εργασίας στην ΕΕ

ΣΤΟΧΟΙ

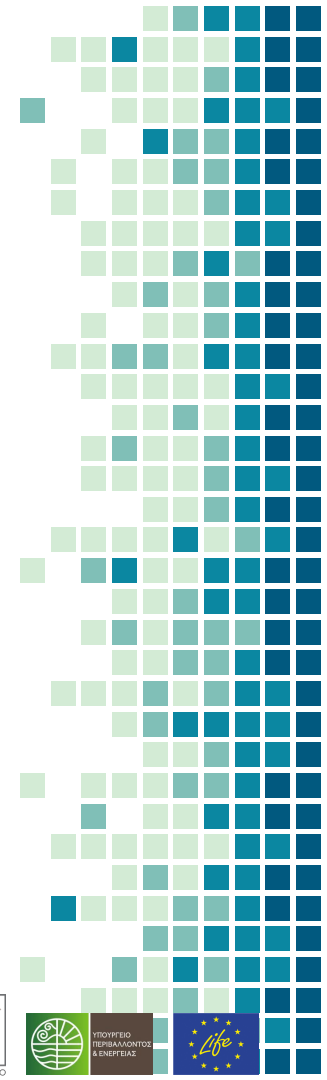
Συνεισφορά στην **οικονομία με αποδοτικότητα των πόρων, φιλική προς το κλίμα και χαμηλών εκπομπών άνθρακα** -προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος - διατήρηση και βελτίωση της **βιοποικιλότητας**, των οικοσυστημάτων και ειδικότερα του δικτύου **Natura 2000**

Βελτίωση της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της επιβολής της **περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης**

Ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων σε άλλες πολιτικές της Ένωσης

Βελτίωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής **διακυβέρνησης**

Εφαρμογή του **7^{ου} Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης**

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Λειτουργεί βάσει κανονισμών σε (χρονικές) προγραμματικές περιόδους **Multi-Annual Financial Framework (MFF)**

Η τρέχουσα προγραμματική περίοδος ξεκίνησε **το 2014 και διαρκεί έως το 2020**

Η επόμενη προγραμματική περίοδος θα ανακοινωθεί το 2020 και θα διαρκέσει από **το 2021 έως και το 2027**

Η κάθε προγραμματική περίοδος διαρείται σε πολυετή προγράμματα εργασίας **Multi-Annual Working Programmes (2014-2017, 2018-2020)**

Πιθανές μεγάλες διαφορές σε κάθε πρόγραμμα εργασίας (π.χ. *2018: εισαγωγή Concept notes*)

Έμφαση σε:

- ✓ Καινοτομία (διαφοροποίηση μεταξύ υπο-προγραμμάτων*)
- ✓ Δυνατότητα αναπαραγωγής/μεταφοράς
- ✓ Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα
- ✓ Προστιθέμενη αξία των αποτελεσμάτων για την Ε.Ε.
- ✓ Ανάλυση πολιτικής ή βελτίωσή της
- ✓ Μετρήσιμα αποτελέσματα και συνεισφορά στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων
- ✓ Δια-κρατικότητα
- ✓ Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα

2. Τι είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE: Γενικά

- Επιλέξιμοι φορείς: **Δημόσιοι, ΜΚΟ, Επιχειρήσεις, Ερευνητικά κέντρα, Πανεπιστήμια**
- Μέσος αριθμός φορέων/έργο: **4-5 δικαιούχοι** (όλοι συνεισφέρουν οικονομικά)
- Δράσεις και φορείς εκτός ΕΕ **υπό προϋποθέσεις**
- Μέσος προϋπολογισμός: **1,5 - 3 εκατ. €** (εξαιρέσεις, π.χ. GIE*)
- **Δεν επικεντρώνεται** στην έρευνα (≠ H2020)
- **Δεν δικαιολογεί** μεγάλες υποδομές (≠ διαρθρωτικά ταμεία)

*Υπάρχουν GIE με 500.000. Έργα <500.000 δεν θεωρούνται ότι έχουν impact. Δεν υπάρχει ταβάνι, αλλά έργα >3-4εκ. χρειάζονται πολύ δυνατή τεκμηρίωση και ισχυρά ποσοτικοποιημένο impact

Συγχρηματοδότηση Ε.Ε. ανά έργο LIFE:

Μέγιστη συμμετοχή της Ε.Ε. για την περίοδο 2018-2020:

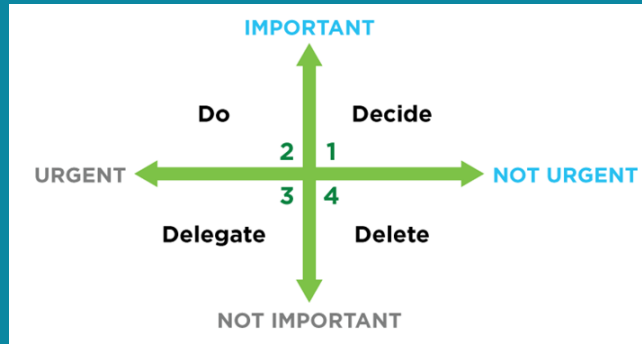
συγχρηματοδοτεί το **55%** των συνολικών επιλέξιμων δαπανών ανά προϋπολογισμό έργου

Διαφοροποιήσεις:

Φύση και Βιοποικιλότητα: **60%**

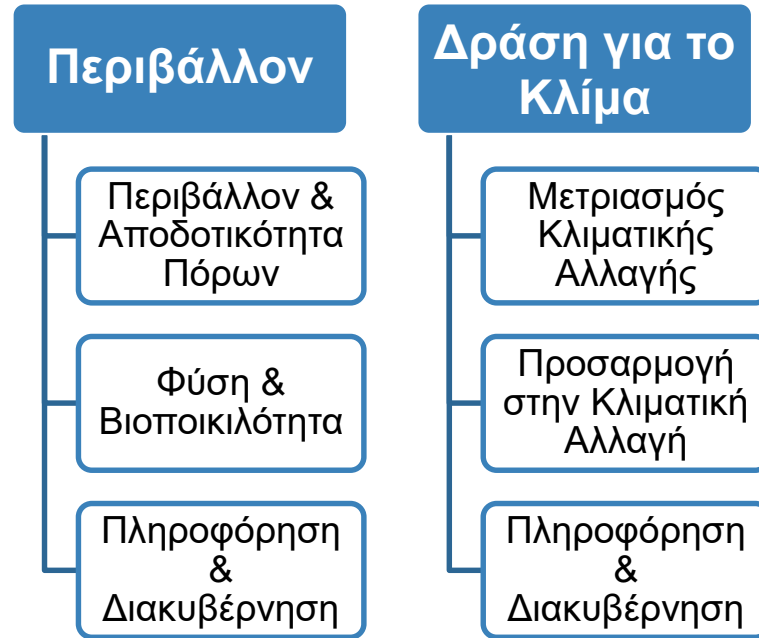
Φύση και Βιοποικιλότητα: **75%** για έργα που εστιάζουν σε οικοτόπους/είδη προτεραιότητας (εφόσον 50% του προϋπολογισμού διατίθεται σε δράσεις διατήρησης)

3. Τι είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE: Άξονες προτεραιότητας, τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

2 Υπο-προγράμματα

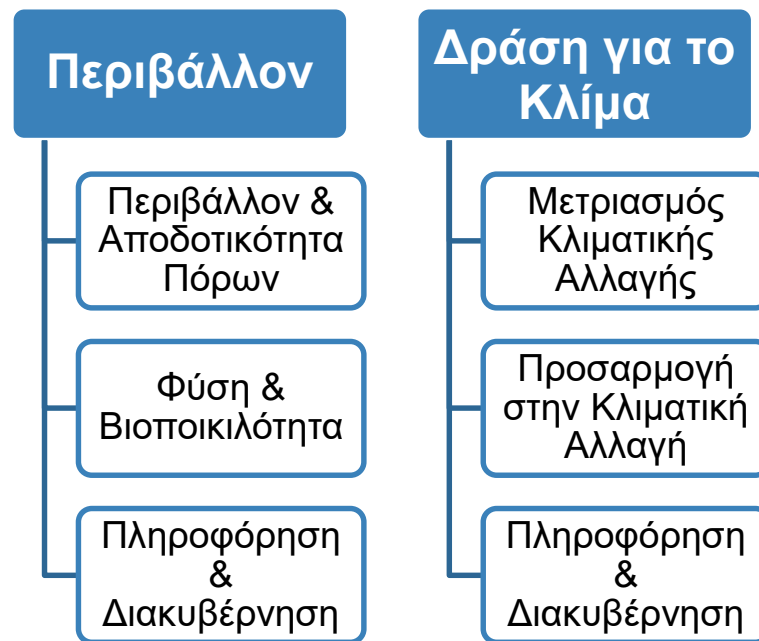
- I. Περιβάλλον
- II. Δράση για το Κλίμα

3. Άξονες προτεραιότητας τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

✓ Προϋπολογισμός για όλες τις χώρες μέλη της Ε.Ε.
2014-2020: 3.456,7 εκ.€

- I. **Περιβάλλον (75%):**
2.592,25 εκ. €
- II. **Δράση για το Κλίμα (25%):**
864,175 εκ. €

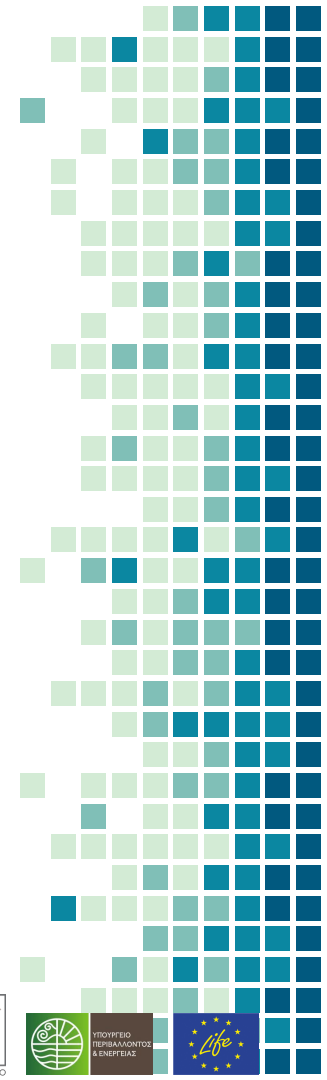

2^ο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας 2018-2020

- Μετά την απορρόφηση 2014-2017: **1.657,063 εκ. €**
  - Υπό-πρόγραμμα 'Περιβάλλον': **1.243,8 εκ.€**
  - Υπό-πρόγραμμα 'Δράση για το Κλίμα': **413,2 εκ.€**
- **Αύξηση προϋπολογισμού για Φύση & Βιοποικιλότητα κατά 10%**
- Μειωμένος αριθμός θεμάτων
- Φάσεις υποβολής στα παραδοσιακά έργα:
  - Περιβάλλον: Υποβολή σε 2 στάδια (Concept notes)
  - Δράση για το Κλίμα: Υποβολή σε 1 στάδιο

3. Άξονες προτεραιότητας τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

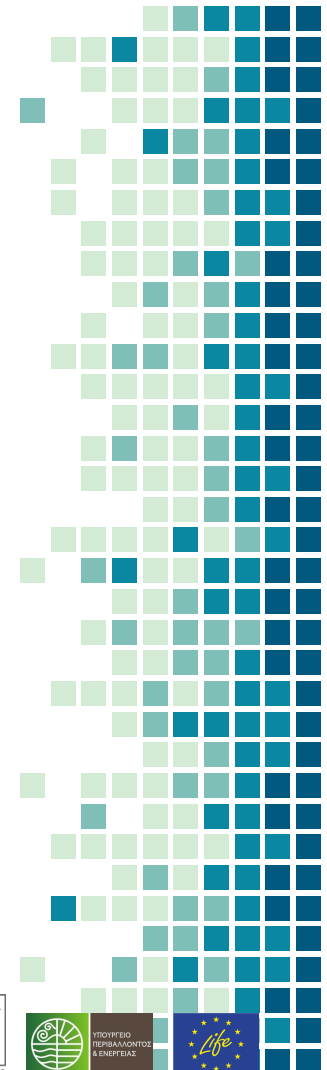
Τύποι έργων ανά άξονα προτεραιότητας		Βέλτιστες πρακτικές	Επίδειξης	Πιλοτικά	Πληροφόρησης, ενημέρωσης & διάδοσης
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων				
	Φύση / Βιοποικιλότητα				
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση				
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής				
	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή				
	Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση				

3. Άξονες προτεραιότητας τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

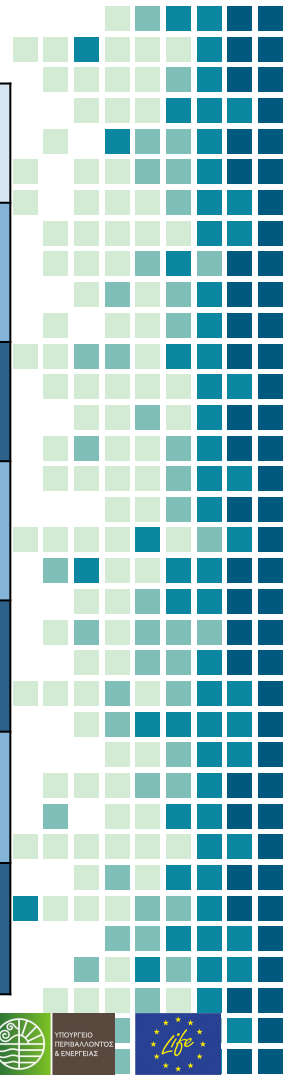
Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης δαπανών ανά τομέα προτεραιότητας		Προσωπικό	Υποδομές	Εξοπλισμός	Ταξίδια, μετακινήσεις, διαμονές
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων	100% (Ε.Ε.: 55%)	25% (Ε.Ε.: 55%)	50% (Ε.Ε.: 55%)	100% (Ε.Ε.: 55%)
	Φύση / Βιοποικιλότητα	100% (Ε.Ε.: 60%-75%)	100% * (Ε.Ε.: 60%-75%)	100%* (Ε.Ε.: 60%-75%)	100% (Ε.Ε.: 60%-75%)
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	100% (Ε.Ε.: 55%)	25% (Ε.Ε.: 55%)	50% (Ε.Ε.: 55%)	100% (Ε.Ε.: 55%)
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	100% (Ε.Ε.: 55%)	25% (Ε.Ε.: 55%)	50% (Ε.Ε.: 55%)	100% (Ε.Ε.: 55%)
	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	100% (Ε.Ε.: 55%)	25% (Ε.Ε.: 55%)	50% (Ε.Ε.: 55%)	100% (Ε.Ε.: 55%)
	Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	100% (Ε.Ε.: 55%)	25% (Ε.Ε.: 55%)	50% (Ε.Ε.: 55%)	100% (Ε.Ε.: 55%)

* Όταν δικαιούχοι είναι ΜΚΟ και Δημόσιοι φορείς

3. Άζονες προτεραιότητας τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

Βασικές κατηγορίες δράσεων σε έργα LIFE		Προπαρασκευαστικές (Preparatory)	Μίσθωση γης (Land purchase)	Εφαρμογής (Implementation) Πυρήνας Έργου	Διάχυση Πληροφορίας (Dissemination)	Παρακολούθηση (Monitoring) SOS	Διαχείριση (Management)
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων	ΝΑΙ Προαιρετική	ΟΧΙ	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική
	Φύση / Βιοποικιλότητα	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	ΝΑΙ Προαιρετική	ΌΧΙ	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική
	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Προαιρετική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική
	Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	ΝΑΙ Προαιρετική	ΟΧΙ	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική	ΝΑΙ Υποχρεωτική

3. Άζονες προτεραιότητας τύποι έργων, επιλεξιμότητα δαπανών, κατηγορίες δράσεων

Ετήσια Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων: Ημερομηνίες		Έναρξη Υποβολής <i>Note & Full</i>	Λήξη Υποβολής <i>Note & Full</i>	Ανακοίνωση Αξιολόγησης <i>Concept Note</i>	Έναρξη Υποβολής Πλήρους Πρότασης <i>Εγκ. Concept Note</i>	Λήξη Υποβολής Πλήρους Πρότασης <i>Εγκ. Concept Note</i>	Ανακοίνωση Αξιολόγησης <i>Note & Full</i>	Έναρξη Έργων <i>Note & Full</i>
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων	Απρίλιος <i>Concept Note</i>	Ιούνιος <i>Concept Note</i>	Οκτώβριος	Οκτώβριος	Ιανουάριος*	Μάιος*	Σεπτέμβριος* <i>το νωρίτερο</i>
	Φύση / Βιοποικιλότητα	Απρίλιος <i>Concept Note</i>	Ιούνιος <i>Concept Note</i>	Οκτώβριος	Οκτώβριος	Ιανουάριος*	Μάιος*	Σεπτέμβριος* <i>το νωρίτερο</i>
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	Απρίλιος <i>Concept Note</i>	Ιούνιος <i>Concept Note</i>	Οκτώβριος	Οκτώβριος	Ιανουάριος*	Μάιος*	Σεπτέμβριος* <i>το νωρίτερο</i>
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	Απρίλιος <i>Full Proposal</i>	Σεπτέμβριος <i>Full Proposal</i>	--	--	--	Μάιος*	Ιούνιος* <i>το νωρίτερο</i>
	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Απρίλιος <i>Full Proposal</i>	Σεπτέμβριος <i>Full Proposal</i>	--	--	--	Μάιος*	Ιούνιος* <i>το νωρίτερο</i>
	Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση	Απρίλιος <i>Full Proposal</i>	Σεπτέμβριος <i>Full Proposal</i>	--	--	--	Μάιος*	Ιούνιος* <i>το νωρίτερο</i>

“ 4. Το πρόγραμμα LIFE στην Ελλάδα

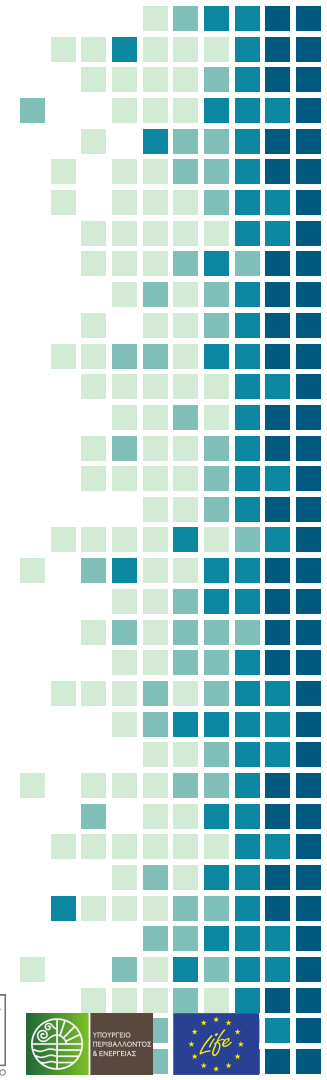
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ » ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE

LIFE 2014-2020

Το πρόγραμμα LIFE στην Ελλάδα (1992-2019)

Είδος έργων	Αριθμός έργων	Ποσοστό έργων	Συνολικός προϋπολογισμός	Συνεισφορά ΕΕ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	143	55.2%	195,295,241	92,090,151
ΦΥΣΗ/ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	75	29%	112,105,745	75,977,748
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	26	10%	50,629,999	26,539,749
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	11	4.2%	11,663,921	6,347,958
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΓΑ (IP)	2	0.8%	31,189,548	18,533,169
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	1	0.4%	1,304,708	953,600
ΜΚΟ	1	0.4%	1,120,000	672,000
ΣΥΝΟΛΟ	259	100%	403,309,162	221,114,375

Πηγή: [Database of LIFE projects - European Commission](#), επεξεργασία από GR-LTF

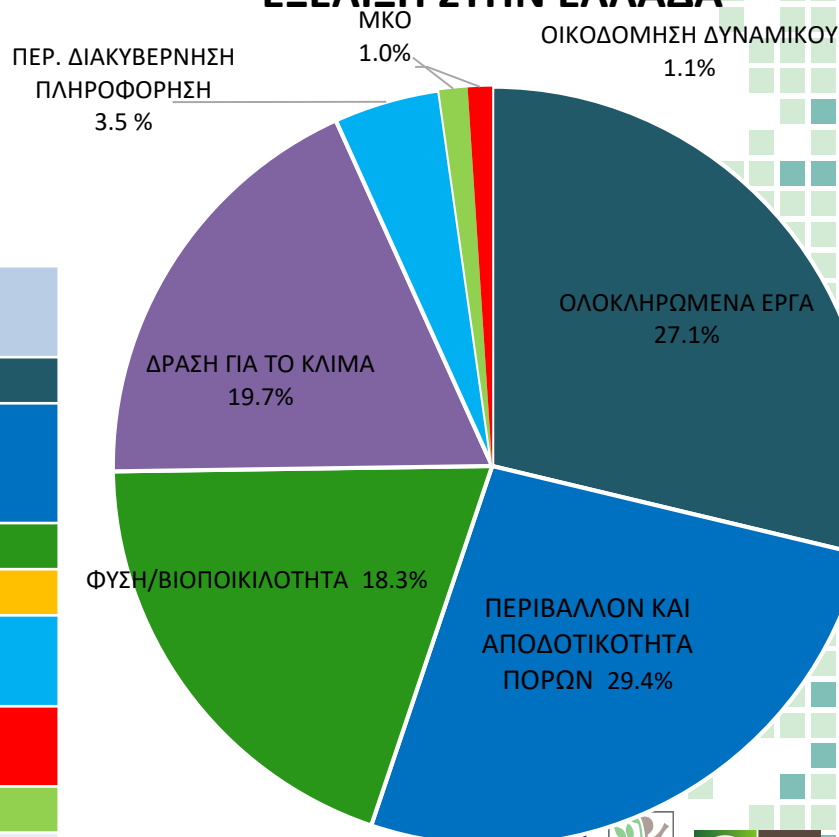

Ελληνικά έργα LIFE σε εξέλιξη

Σήμερα υπάρχουν **40 έργα** με Έλληνα φορέα ως συντονιστή - που είναι σε εξέλιξη - συνολικού προϋπολογισμού **115.1 εκατ. €**, εκ των οποίων τα **64.9 εκατ. €** αποτελούν συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Είδος έργων	Αριθμός έργων	Συνολικός προϋπολογισμός
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΓΑ	2	31,189,548
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	13	33,813,823
ΦΥΣΗ/ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	10	21,051,811
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	10	22,671,527
ΠΕΡ. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	3	3,993,728
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	1	1,304,708
ΜΚΟ	1	1,120,000
ΣΥΝΟΛΟ	40	115,145,145

% ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΣΕ ΕΡΓΑ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Προτάσεις υποβολής έργων LIFE το 2019

Η διαδικασία υποβολής συνοπτικών υπομνημάτων ολοκληρώθηκε με επιτυχία για τα παραδοσιακά έργα του υπο-προγράμματος Περιβάλλον 2019.

37 συνοπτικά υπομνήματα υποβλήθηκαν με Έλληνα συντονιστή δικαιούχο:

- **15** στο Περιβάλλον και αποδοτικότητα πόρων
- **9** στη Φύση και Βιοποικιλότητα
- **13** στην Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και Πληροφόρηση.

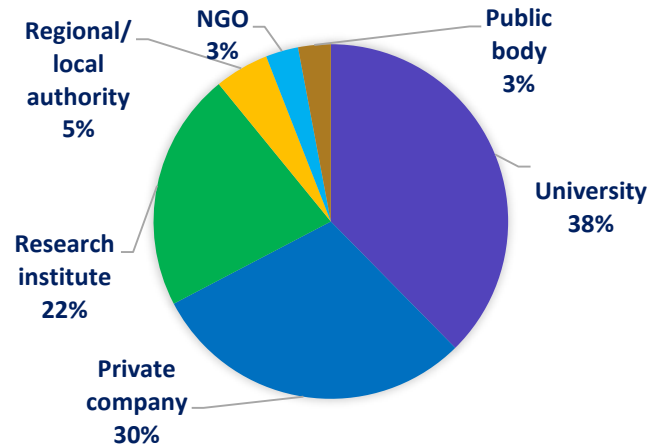
Αιτούμενος προϋπολογισμός **€ 81.2 εκ.**, εκ των οποίων **45,6 εκ.** αποτελούν την συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Προτάσεις υποβολής έργων LIFE το 2019

Από τα 37 συνοπτικά υπομνήματα που υποβλήθηκαν με Έλληνα συντονιστή δικαιούχο:

Τύπος Δικαιούχου	Αριθμός συν. Υπομν.	Ποσοστό
Πανεπιστήμιο	14	38%
Ιδιωτική εταιρία	11	30%
Ερευνητικός φορέας	8	22%
Περιφερειακή/Δημοτική αρχή	2	5%
ΜΚΟ	1	3%
Δημόσιος Φορέας	1	3%

Επιπλέον, **52 συνοπτικά υπομνήματα υποβλήθηκαν με ξένο συντονιστή δικαιούχο**, με τη συμμετοχή Ελλήνων εταίρων (**32 Περιβάλλον και αποδοτικότητα πόρων, 9 στη Φύση/Βιοποικιλότητα και 11 στην Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση**).

Στο Κλίμα: 11 προτάσεις υποβλήθηκαν συνολικά

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Climate action sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΚΛΙΜΑ

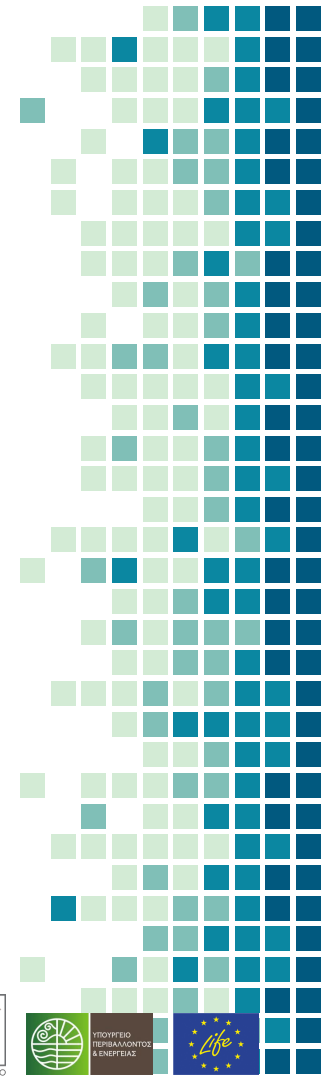
Η Δράση για το Κλίμα στο πολυετές πρόγραμμα 2018-2020

- **3 τομείς προτεραιότητας** με συγκεκριμένους στόχους [20 βαθμοί – 10 minimum]
- Ενδεικτικός προϋπολογισμός:
  - **Μετριασμός ΚΑ** (230,5 Μ€) – 29,5 Μ€ για το 2019
  - **Προσαρμογή** στην ΚΑ (123,85 Μ€) – 24 Μ€ για το 2019
  - **Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση** (47,6 Μ€) – 4,2 για το 2019
- Περιλαμβάνονται **τομείς πολιτικής** με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ολόκληρη την περίοδο 2019-2020 [Bonus +5]
- **Ετήσιες περιοχές εργασίας** [Bonus +5]

Στόχοι του υπόπρογράμματος

- Συνεισφορά στην στροφή προς μία **αποδοτική και κλιματικά ανθεκτική οικονομία χαμηλού άνθρακα**
- Βελτίωση ανάπτυξης, εφαρμογής και τήρησης της **κλιματικής πολιτικής**
- Προώθηση της **ενσωμάτωσης των κλιματικών στόχων** σε άλλες πολιτικές και πρακτικές δημοσίου/ιδιωτικού τομέα
- Υποστήριξη καλύτερης **κλιματικής διακυβέρνησης** σε όλα τα επίπεδα

Άρθρο 3 Κανονισμού LIFE

Τομείς Πολιτικής 2018-2020

Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής

- Τομείς εκτός ΣΕΔΕ
- Λογιστική καταγραφή ΑτΘ σε ΧΓΑΧΓΔ
- Ενεργοβόρες Βιομηχανίες (ΣΕΔΕ)
- Πρακτικές διαχείρισης γης
- F-gases
- Παρακολούθηση και αναφορά εκπομπών ΑτΘ

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

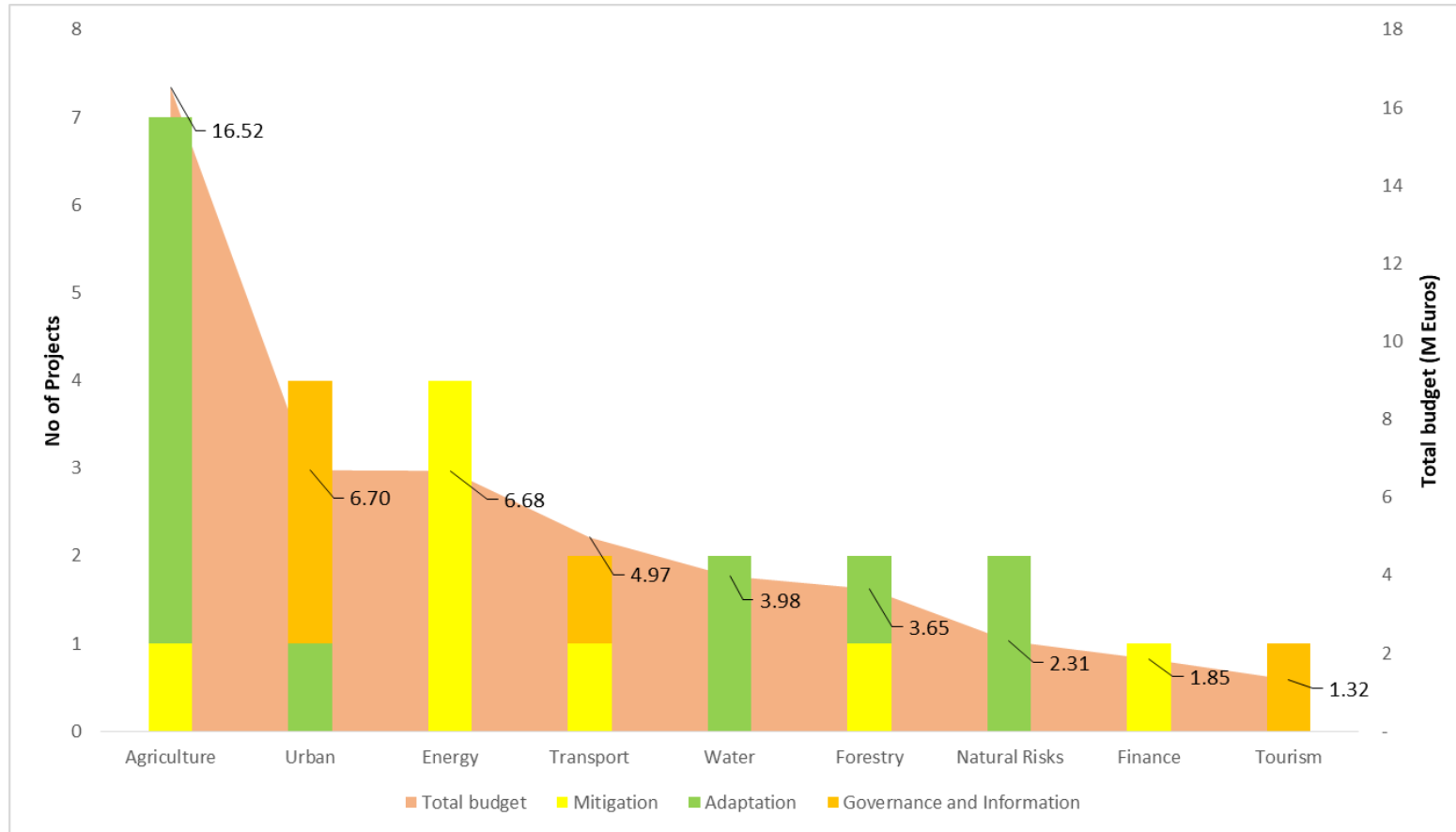
- Αστική προσαρμογή και χωροταξικός σχεδιασμός
- Ανθεκτικότητα υποδομών
- Βιώσιμη διαχείριση νερού σε περιοχές επιρρεπείς στην ξηρασία, Διαχείριση πλημμύρων και παράκτιας ζώνης
- Ανθεκτικότητα Γεωργίας, Δασών, Τουρισμού

Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση

- Εθνικές στρατηγικές για το κλίμα και την ενέργεια (2030)
- Αλλαγή νοοτροπίας
- Εκτίμηση λειτουργίας ΣΕΔΕ
- Τελικοί χρήστες
- Παρακολούθηση κλιματικής πολιτικής
- Καλές πρακτικές και ευαισθητοποίηση για προσαρμογή

5. Ανάλυση ανά τομέρα προτεραιότητας: Υπο-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΛΙΜΑ

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Climate action sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΚΛΙΜΑ

Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής (CCM)

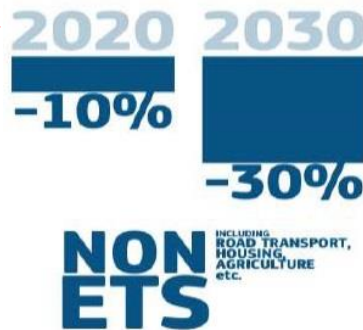

Νομοθετική βάση στην Ευρώπη

EU :2030 Climate and Energy Framework

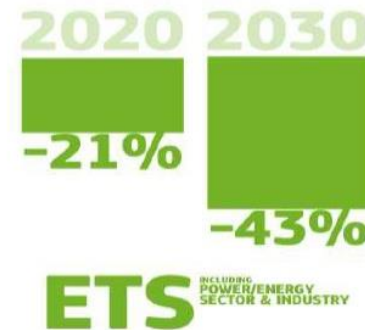
- ❖ Effort Sharing Decision (ESD)
- ❖ Effort Sharing Regulation (ESR)
  - ❖ Μεταφορές
  - ❖ Οικιακός
  - ❖ Γεωργία
  - ❖ Φθοριούχα Ατθ, κλπ.

Βάση αναφοράς: 2005

❖ Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS):

- ❖ Παραγωγή ενέργειας
- ❖ Βιομηχανία
- ❖ Διεθνείς αερομεταφορές

Τομείς για έργα μετριασμού

Τομείς εργασίας 2019

➤ Χρήσεις γης: Νέες, καινοτόμες και οικονομικά αποδοτικές μέθοδοι χρήσης και διαχείρισης γης για βελτίωση εφαρμογής μέτρων μετριασμού ➤ Βιώσιμη Διαχείριση Δασών και διαδοχική χρήση στερεάς βιομάζας (κλιματικά έξυπνες δασικές δραστηριότητες και μετατροπή στερεάς βιομάζας)	Φθοριούχα αέρια - Διαθεσιμότητα κατάλληλων εναλλακτικών ➤ Ανάκτηση και ανακύκλωση véo! ➤ Αφαίρεση των εμποδίων που θέτουν οι προδιαγραφές
➤ Ενεργοβόρες βιομηχανίες και ιδιαίτερα βιομηχανίες με υψηλές εκπομπές	

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Climate action sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΚΛΙΜΑ

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)

Νομοθετική βάση

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Προσαρμογή στην ΚΑ (2013)

Συμφωνία των Παρισίων → Ρόλος των πόλεων

Σύμφωνο των Δημάρχων → συνδυασμός μετριασμού και προσαρμογής στις πόλεις

Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) → Νόμος 4414/2016, ΦΕΚ Α' 149, Άρ. 42-45

Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), εξειδίκευση νόμου 11258/2017

Τομείς για έργα προσαρμογής

Τομείς εργασίας 2019

Αστική προσαρμογή

- Σύμφωνο των Δημάρχων για Κλίμα & Ενέργειας
- Λύσεις προσαρμογής σε αστικές περιοχές (τομείς υδάτων, ενέργειας, οικοδομών)
- Λύσεις προσαρμογής για υγεία και ευημερία
- Συνεργασίες ιδιωτικού-δημοσίου τομέα για κινητοποίηση χρηματοδότησης – Ασφαλιστικές λύσεις

Ανθεκτικότητα υποδομών

- Εκτίμηση τρωτότητας και ενδυνάμωση ανθεκτικότητας δημόσιων υποδομών (πχ δίκτυα μεταφορών, ασφάλεια, υποδομές υγείας, διαχείριση νερού και αποβλήτων) **νέο!**

Τομείς για έργα προσαρμογής

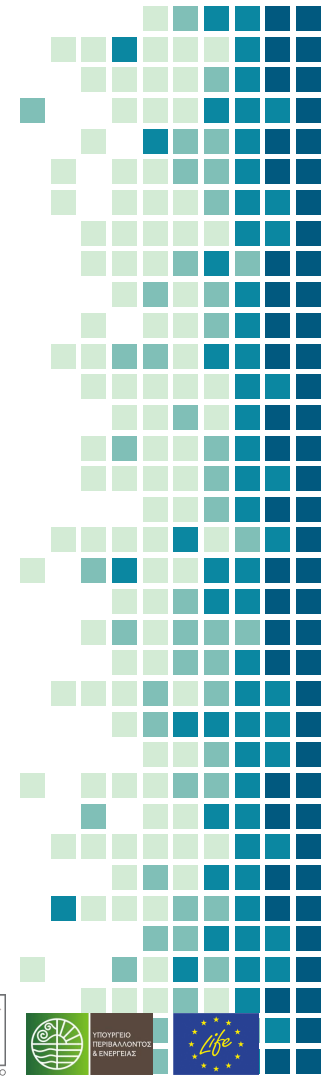
Τομείς εργασίας 2019

Νερό, Βιώσιμη διαχείριση υδάτων, διαχείριση πλημμυρών και παράκτιων ζωνών

- Διαχείριση πλημμυρών (& κατολισθήσεων)
- Βελτίωση των αστικών και επαρχιακών συστημάτων αποστράγγισης **νέο!**
- Διασυνοριακή διαχείριση παράκτιας ζώνης με έμφαση σε πυκνοκατοικημένα δέλτα και παράκτιες πόλεις
- Πρόληψη διείδυσης αλμυρού νερού και απώλειας γλυκών υδάτων στις παραθαλάσσιες περιοχές **νέο!**
- Βελτίωση διαχείρισης όμβριων υδάτων και ανθεκτικότητας σε ξηρασίες **νέο!**

Ανθεκτικότητα γεωργίας, δασών, τουρισμού

- Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών για αύξηση ανθεκτικότητας (πυρκαγιές, παράσιτα..)
- Ανθεκτικότητα του αγροτικού τομέα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής **νέο!**
- Πρόληψη και περιορισμός χωροκατακτητικών ειδών λόγω κλιματικής αλλαγής **νέο!**

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Climate action sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΚΛΙΜΑ

Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI)

Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση (GIC) Στόχοι

- Ευαισθητοποίηση σε κλιματικά ζητήματα, εξασφάλιση υποστήριξης του κοινού στην διαμόρφωση πολιτικής της ΕΕ στον τομέα του κλίματος
- Επικοινωνία, διαχείριση & διάδοση πληροφοριών στον κλιματικό τομέα, διευκόλυνση ανταλλαγής γνώσεων επιτυχημένων κλιματικών λύσεων και πρακτικών
- Συμβολή στην αποτελεσματικότερη συμμόρφωση με την κλιματική νομοθεσία – προώθηση βέλτιστων πρακτικών & προσεγγίσεων πολιτικής
- Βελτίωση της διακυβέρνησης, διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στις διαδικασίες διαβούλευσης/εφαρμογής της κλιματικής νομοθεσίας

Τομείς για έργα ΚΔΠ (GIC)

Τομείς εργασίας 2019

Ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς, ενσωμάτωση των δράσεων για τη μείωση των εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση σε διάφορους τομείς

- Μετριάσμός κλιματικής αλλαγής στον τομέα χρήσεων γης (πιθανή αναπαραγωγή αποτελεσμάτων σε ΠΑΑ)
- Ενδυνάμωση των πολιτών ώστε να ωφελούνται από τις πραγματικές μειώσεις στην κατανάλωση καυσίμου σε οχήματα και φορτηγά (real world emissions)

Παρακολούθηση, εκτίμηση και αξιολόγηση της πολιτικής για το κλίμα

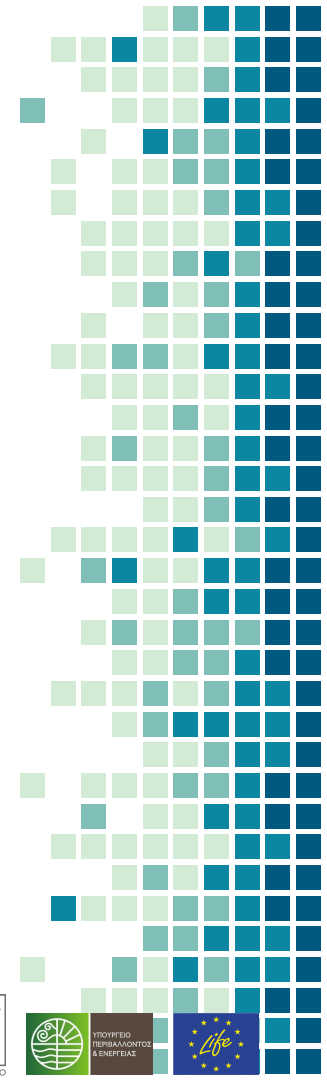
- Έλεγχος και εφαρμογή λύσεων που δημιουργούν ή ενδυναμώνουν την δυνατότητα:
- χρήσης συγκεκριμένων γεωγραφικών δεδομένων με αξιοποίηση υπαρχόντων Ευρωπαϊκών και εθνικών συστημάτων συλλογής πληροφοριών (πχ LUCAS, Copernicus)
- Παρακολούθηση και επικοινωνία των απωλειών και υποβαθμίσεων αποθήκευσης άνθρακα
- Παρακολούθηση και εκτίμηση των αποθεμάτων άνθρακα.

Τομείς για έργα ΚΔΠ (GIC)

Τομείς εργασίας 2019

Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την κάλυψη των αναγκών προσαρμογής

- Ανάπτυξη και χρήση δεικτών προσαρμογής και συστημάτων παρακολούθησης - υιοθέτηση των κλιματικών υπηρεσιών στον σχεδιασμό της προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο
- Ενσωμάτωση προσαρμογής στο κύκλο διαχείρισης κινδύνου καταστροφών
- Καλές πρακτικές και έργα ευαισθητοποίησης για την κατανόηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, του κόστους και της αποδοτικότητας της προσαρμογής και την εφαρμογή τέτοιων λύσεων
- Ενίσχυση της γνωσιακής βάσης για την προσαρμογή για τις χρήσεις γης και χωροταξικό σχεδιασμό, ιδιαίτερα για απομακρυσμένες ή απομονωμένες περιοχές **νέο!**
- Εφαρμογή εκτίμησης του κλιματικού κινδύνου στα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής των υποδομών (από τον σχεδιασμό στην λειτουργία) **νέο!**

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Environment sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων (GIE)

ΝΕΡΟ

Ύδατα, πλημμύρες και ξηρασία

ΝΕΡΟ

Κλάδος ύδρευσης

ΝΕΡΟ: Διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων ζωνών

1. Εφαρμογή εργαλείων, τεχνολογιών ή πρακτικών για τη **διασφάλιση της βιωσιμότητας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το θαλάσσιο περιβάλλον**, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης της πίεσης που ακούν οι ανθρώπινες δραστηριότητες στο θαλάσσιο περιβάλλον και της αντιμετώπισης τουλάχιστον ενός από τα ακόλουθα ζητήματα που προκαλούν μεγάλη ανησυχία:

1.Υποθαλάσσιος θόρυβος	4.Αλιεία
2.Όχληση του θαλάσσιου βυθού	5.Γεωργία
3.Εξόρυξη ανοικτής θαλάσσης	6.Πλοήγηση

2. Έργα που αποσκοπούν στην **πρόληψη και μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων ή ρυπογόνων ουσιών**, μέσω της αντιμετώπισής τους στην πηγή – στο έδαφος και/ή στις θάλασσες.

ΑΠΟΒΛΗΤΑ

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ των πόρων, πράσινη και κυκλική οικονομία

ΔΑΣΗ

1. Διαχείριση των δασών («οικολογική δασοκομία» ή «δασοκομία συνεχούς κάλυψης»)
2. Μετατροπή υφιστάμενων ιδιαίτερα επιρρεπών στις πυρκαγιές δασών, σε περισσότερες ανθεκτικές δασοσυστάδες

ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

ΘΟΡΥΒΟΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

**ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΕΡΑ και οδηγία για τον καθορισμό των εθνικών
ανώτατων ορίων εκπομπών (ΕΑΟΕ)**

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Environment sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση

α) εκστρατείες πληροφόρησης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης σύμφωνα με τις προτεραιότητες του 7ου προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης

β) δραστηριότητες στήριξης αποτελεσματικής ελεγκτικής διαδικασίας καθώς και μέτρα προώθησης της συμμόρφωσης σε σχέση με την ενωσιακή περιβαλλοντική νομοθεσία και με σκοπό να στηριχθούν τα συστήματα πληροφόρησης και τα εργαλεία του αντίστοιχου τομέα σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης

Εκστρατείες πληροφόρησης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης

1. Πράσινη ανάπτυξη:

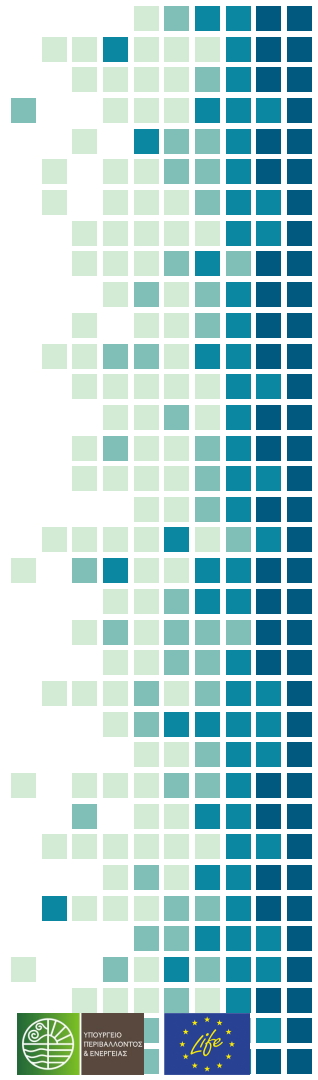
- βιώσιμη κατανάλωση
- μετάβαση στην κυκλική οικονομία

2. Σύνδεση με τους πολίτες:

- το δίκτυο Natura 2000
- χωροκατακτητικά ξένα είδη
- ασφαλής χρήση χημικών ουσιών
- οφέλη της φύσης

3. Από τη θεωρία στην πράξη:

- ποιότητα του αέρα στις αστικές περιοχές και οι επιπτώσεις της στην υγεία
- οφέλη από την εφαρμογή της νομοθεσίας για τα ύδατα

5. Ανάλυση ανά τομέα προτεραιότητας έργων LIFE

LIFE - Environment sub-programme

Υπο-Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Φυση και Βιοποικιλότητα (NAT/BIO)

Οδηγία για τα Πτηνά 2009/147 (79/409)

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1495
6 Σεπτεμβρίου 2010

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΗΠ. 37338/1807/Ε.103

Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατήρησης των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ.

9. Τις διατάξεις του Ν. 2742/99 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αιχμώρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 297) και ειδικότερα των άρθρων 15 και 16 αυτού.
10. Τις διατάξεις του Ν. 2719/99 «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών της άγριας πανίδας και άλλες διατάξεις» (Α' 106).
11. Τις διατάξεις του Ν. 3044/02 «Μεταφορά συντελεστή δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων» (Α' 197) και ειδικότερα του άρθρου 13 αυτού.

Παράρτημα Ι (άρθρο 14): Είδη χαρακτηρισμού για ΖΕΠ
(δεν είναι όλα είδη προτεραιότητας για LIFE)

Οδηγία για τα Πτηνά 2009/147 (79/409)

Παράρτημα Ι (άρθρο 14): Είδη χαρακτηρισμού για ΖΕΠ
(δεν είναι όλα είδη προτεραιότητας για LIFE)

Η επιτροπή Ornis ανακοινώνει στον κανονισμό κάθε προγραμματικής περιόδου LIFE τα είδη προτεραιότητας του Παραρτήματος Ι για χρηματοδότηση

List of Annex I bird species/subspecies of Directive 2009/147/EC considered as "Priority for funding under LIFE", as agreed by the Ornis Committee (last updated: April 2014)

Species Name	Species Name
<i>Accipiter gentilis arrigonii</i>	<i>Falco eleonora</i>
<i>Accipiter nisus granti</i>	<i>Falco naumanni</i>
<i>Acrocephalus paludicola</i>	<i>Falco rusticolus</i>
<i>Aegypius monachus</i>	<i>Falco vespertinus</i>
<i>Alectoris graeca whitakeri</i>	<i>Fringilla teydea</i>
<i>Anser albifrons flavirostris</i>	<i>Fulica cristata</i>
<i>Anser erythropus</i>	<i>Gypaetus barbatus</i>
<i>Aquila adalberti</i>	<i>Hieraetus fasciatus</i>
<i>Aquila clanga</i>	<i>Larus audouinii</i>
<i>Aquila heliaca</i>	<i>Loxia scotica</i>
<i>Aquila pomarina</i>	<i>Marmaronetta angustirostris</i>
<i>Aythya nyroca</i>	<i>Neophron percnopterus</i>
<i>Botaurus stellaris</i>	<i>Numenius tenuirostris</i>
<i>Branta ruficollis</i>	<i>Otis tarda</i>
<i>Chersophilus duponti</i>	<i>Oxyura leucocephala</i>
<i>Chlamydotis undulata</i>	<i>Pelecanus crispus</i>
<i>Columba bollii</i>	<i>Perdix perdix italica</i>
<i>Columba junoniae</i>	<i>Phalacrocorax aristoteiis desmarestii</i>
<i>Columba palumbus azorica</i>	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>
<i>Columba trocaz</i>	<i>Polysticta stelleri</i>
<i>Coracias garrulus</i>	<i>Porphyrio porphyrio</i>
<i>Crex crex</i>	<i>Pterodroma feae</i>
<i>Cursorius cursor</i>	<i>Pterodroma madeira</i>
<i>Dendrocopus major canariensis</i>	<i>Puffinus mauretanicus</i>
<i>Dendrocopus major thanneri</i>	<i>Pyrrhula murina</i>
<i>Falco biarmicus</i>	<i>Sterna dougallii</i>
<i>Falco cherrug</i>	<i>Tetrax tetrax</i>

https://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/ornis_committee.pdf

https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/life_priority/index_en.htm

Συνοψίζοντας

Υπάρχουν δύο διαφορετικές κατηγορίες έργων που αποσκοπούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά μεταξύ τους:

Τα έργα **LIFE Φύση (NAT)** και τα έργα **LIFE Βιοποικιλότητα (BIO)**.

Κάθε προτεινόμενο έργο που υποβάλλεται στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα** πρέπει να ανήκει **είτε** στην κατηγορία **LIFE Φύση** **είτε** στην κατηγορία **LIFE Βιοποικιλότητα**

LIFE ΦΥΣΗ (NAT)

Το LIFE Φύση σχετίζεται ειδικά με τους στόχους των Οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους **αποκλειστικά του δικτύου Natura 2000**

Θεματικές προτεραιότητες για τα έργα LIFE Φύση:

- (i) **Βελτίωση κατάστασης διατήρησης** τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγία Πτηνών και Οδηγία Οικοτόπων) **με στόχευση στις περιοχές του δικτύου Natura 2000** που προτείνονται ή ορίζονται για τους εν λόγω τύπους οικοτόπων ή τα εν λόγω είδη
- (ii) **Βελτίωση κατάστασης διατήρησης** τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγία Πτηνών και Οδηγία Οικοτόπων), υπό την προϋπόθεση ότι **η κατάστασή τους δεν χαρακτηρίζεται «ικανοποιητική/ασφαλής και μη φθίνουσα» ή είναι «άγνωστη**
- (iii) Δραστηριότητες **στήριξης των βιογεωγραφικών σεμιναρίων** του δικτύου *Natura 2000*
- (iv) Ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την εφαρμογή **πλαισίων δράσης προτεραιότητας (PAF)**

LIFE ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (BIO)

Δίνεται προτεραιότητα στα ακόλουθα θέματα έργων:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή **σχεδίων πράσινης υποδομής** και δράσεων για τη βελτίωση της κατάστασης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τις οποίες παρέχουν και/ή της **συνδεσιμότητας** μεταξύ των περιοχών Natura 2000
2. Ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων που στοχεύουν στην **ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις** ώστε να διασφαλίζουν, μηδενική καθαρή απώλεια βιοποικιλότητας και/ή βελτιωμένες οικοσυστημικές υπηρεσίες που παράγουν εισόδημα
3. Στόχευση **απειλούμενων ειδών ή οικοτόπων που δεν περιλαμβάνονται** στα παραρτήματα της Οδηγίας για τους οικοτόπους, αλλά ταξινομούνται ως «**είδη ή οικοτόποι που απειλούνται με εξαφάνιση**» ή «**είδη ή οικοτόποι που βρίσκονται σε δυσμενέστερη κατάσταση**» στους ευρωπαϊκούς **κόκκινους καταλόγους** για τα είδη ή τους οικοτόπους, **ή στον κόκκινο κατάλογο** της Διεθνούς Ένωσης Προστασίας της φύσης (IUCN), αν πρόκειται για είδη που δεν καλύπτονται από τους ευρωπαϊκούς κόκκινους καταλόγους.
4. Αντιμετώπιση των **χωροκατακτητικών ξένων ειδών**

LIFE ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (BIO)

Το LIFE Βιοποικιλότητα υποστηρίζει την ευρύτερη υλοποίηση της ενωσιακής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα έως το 2020.

«την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στην ΕΕ με ορίζοντα το 2020 και την αποκατάστασή τους, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, με την παράλληλη ενίσχυση της συνεισφοράς της ΕΕ στην ανάσχεση της απώλειας της παγκόσμιας βιοποικιλότητας»

Τα πλέον κατάλληλα έργα LIFE Βιοποικιλότητα εφαρμόζουν καινοτόμες προσεγγίσεις ή διερευνούν τομείς και διαδικασίες που **δεν αποτελούν στόχο των κλασικών έργων LIFE Φύση**.

Τα έργα LIFE Βιοποικιλότητα **πρέπει να συνάδουν με τις εθνικές και/ή περιφερειακές στρατηγικές** για τη βιοποικιλότητα (όπου αυτές υπάρχουν).

Τα έργα πρέπει να είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να προσφέρουν **προστιθέμενη αξία για την ΕΕ** από πλευράς κάλυψης, οφελών διατήρησης, δυνατότητας αναπαραγωγής, δυνατότητας μεταφοράς και διασυνοριακών οφελών

LIFE ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (BIO)

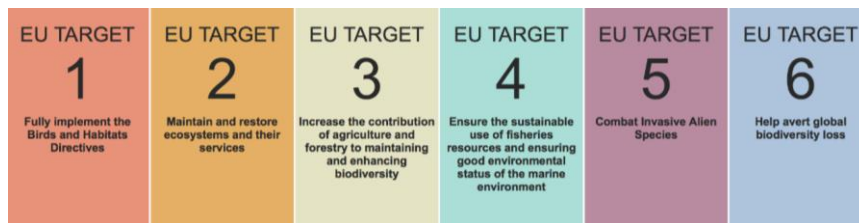
Το LIFE Βιοποικιλότητα επικεντρώνεται στους στόχους 2 έως 5 της Στρατηγικής της Ένωσης για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. Τότε μπορεί να εφαρμοστεί εν μέρει και σε περιοχές Natura.

✓ **Στόχος 2**

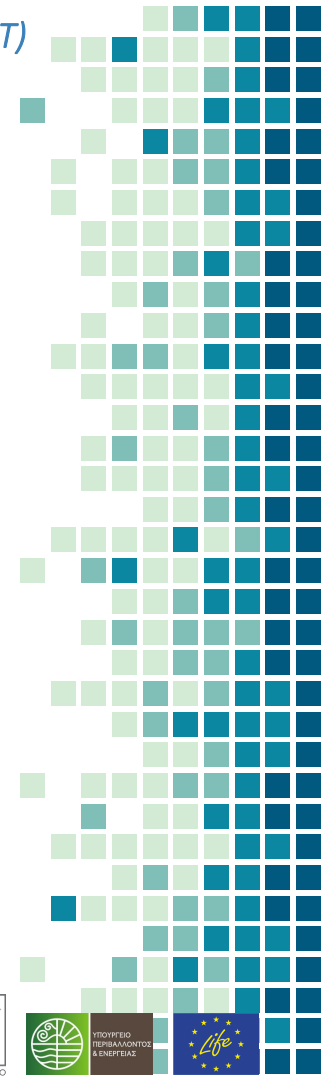
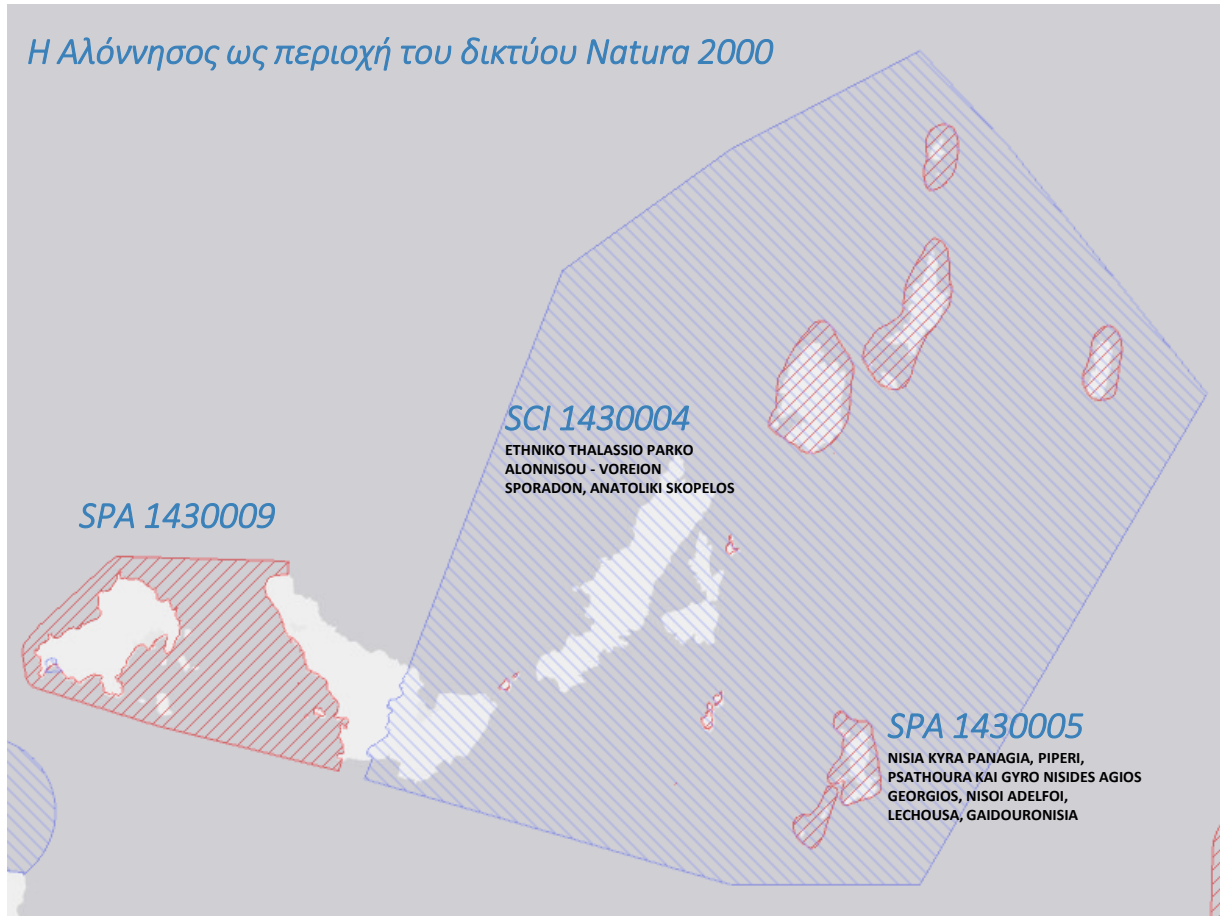
Διατήρηση και βελτίωση των *Οικοσυστημάτων και των Υπηρεσιών* που παρέχουν

✓ **Στόχοι 3, 4, 5**

- Αύξηση της *συμβολής της γεωργίας και της δασοκομίας* στη διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- Εξασφάλιση της *αιεφόρου χρήσης των αλιευτικών πόρων*
- *Καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών*

Η Αλόνησος ως περιοχή του δικτύου Natura 2000

Επιμέρους στοιχεία για τα έργα LIFE NAT

Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Επιτροπής

60% των επιλέξιμων δαπανών
ΕΞΑΙΡΕΣΗ: 75% των επιλέξιμων δαπανών
για έργα που στοχεύουν σε είδη/οικοτόπους
προτεραιότητας

Βαθμολόγηση θεμάτων έργων

10 βαθμοί σε σύνολο 100 κατά την
αξιολόγηση για έργα που εμπίπτουν σε
κάποιο από τα θέματα έργων

Διαδικασία υποβολής

2 στάδια: συνοπτικό υπόμνημα – πλήρης
πρόταση

“ 6. Ο ρόλος του Greek LIFE Task Force

<https://www.lifetaskforce.gr>

Πρόγραμμα LIFE - LIFE14 CAP/GR/000003 - GR LTF

Έργα Οικοδόμησης Δυναμικού (LIFE Capacity Building) στην ΕΕ:

Παροχή οικονομικής στήριξης σε δράσεις που αναπτύσσουν το δυναμικό των Κρατών Μελών, προκειμένου να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα στο Πρόγραμμα LIFE

Διάρκεια Ελληνικού CAP: 01/01/2016 – 30/04/2019 (παράταση έως **30/04/2021**)

Προϋπολογισμός: Σύνολο: **€ 1,304,708** Χρηματοδότηση ΕΕ: € 953,600

Δικαιούχοι:

Συντονιστής Δικαιούχος: **Πράσινο Ταμείο**

Συνδικαιούχος: **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Ρόλος GR LTF

- Παροχή ενημέρωσης, τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικής στους υποψήφιους δικαιούχους μέσω συναντήσεων, skype meetings, e-mails, τηλεφώνου **(SOS)**
- Υποστήριξη στην προετοιμασία προτάσεων με δυνατότητα αποστολής του concept note ή της draft πρότασης στους εμπειρογνώμονες της ομάδας για λήψη σχολίων **(SOS)**
- Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους υποψήφιους αιτούντες κατά τον σχεδιασμό της πρότασης **(SOS)**
- Υποστήριξη κατά τη φάση αναθεώρησης της πρότασης (revision phase)
- Προώθηση ανταλλαγής εμπειριών/καλών πρακτικών και αποτελεσμάτων έργων LIFE
- Ενίσχυση Εθνικών Σημείων Επαφής Προγράμματος LIFE

Ομάδα Έργου

Συντονιστής έργου: Γιώργος Πρωτόπαπας (NCP ENV)

Συντονίστρια Περιβάλλοντος:
Αλεξάνδρα Καρποδίνη

Συντονίστρια Φύση/ Βιοποικιλότητα:
Αναστασία Δαλάκα

Συντονιστής
Κλιματικής Αλλαγής:
Δημήτρης Νιαβής (NCP CA)

Εμπειρογνώμονας
Περιβάλλον &
Αποδοτικότητα
Πόρων
Δημήτρης
Χωματίδης

Εμπειρογνώμονας
Φύση /
Βιοποικιλότητα
Βασίλης
Μποντζώρλος

Εμπειρογνώμονας
Κλιματική Αλλαγή
Νίκος Ψημμένος

Εμπειρογνώμονας
Διαχείριση
Δεδομένων / GIS
Παναγιώτης
Στρατάκης

Εμπειρογνώμονας
Επικοινωνία για το
Περιβάλλον
Κέλλη Κολιγιώργα

Δράσεις GR LTF

- Λειτουργία ιστοσελίδας www.lifetaskforce.gr
  1. Εκδηλώσεις GR LTF και τρεχόντων έργων LIFE
  2. Ενότητα έργο LIFE του Μήνα
  3. Νέα GR LTF και LIFE
  4. Πληροφορίες και παραδοτέα του έργου
  5. Χρήσιμο υλικό
- Πλατφόρμα υποστήριξης των δυνητικών δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων για το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE <http://support.lifetaskforce.gr/>
- Διοργάνωση **infodays, θεματικών εκδηλώσεων, σεμιναρίων συγγραφής & webinars**
Μέχρι σήμερα: **14** infodays, **16** σεμινάρια, **2** θεματικές εκδηλώσεις, **1** webinar
- Δημιουργία **βίντεο και spot για το Πρόγραμμα LIFE** και **3 βίντεο καλών πρακτικών τρεχόντων** και ολοκληρωμένων έργων LIFE
- Ενημέρωση ενδιαφερόμενου κοινού μέσω:
Social media: facebook, twitter, linkedin, instagram, youtube, Newsletters

Προσεχώς

- Δημιουργία **βάσης δεδομένων** με σκοπό την παροχή αξιοποίησης και πρόσβασης των ενδιαφερομένων φορέων και του ευρύτερου κοινού σε δεδομένα και πληροφορίες από τα παραδοτέα ολοκληρωμένων και τρεχόντων έργων LIFE στην Ελλάδα
- **Μεταφρασμένοι οδηγοί υποβολής & αξιολόγησης προτάσεων LIFE** για

Πριν τη λήξη του έργου

- Έκδοση οδηγών καλών πρακτικών έργων LIFE
- Έκδοση οδηγών με τεχνικές, οικονομικές, διοικητικές δυσκολίες των αιτούντων και λύσεις αντιμετώπισης
- Έκδοση των έργων LIFE του μήνα
- Έκδοση του ενημερωτικού φυλλαδίου για το Πρόγραμμα LIFE 2021-2027

Πλατφόρμα Υποστήριξης για το Πρόγραμμα LIFE

- παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικής και τεχνικής βοήθειας στους δυνητικούς δικαιούχους και στους εμπλεκόμενους φορείς για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE
- πρόσβαση σε πληροφορίες και εκπαιδευτικό υλικό για το πρόγραμμα LIFE
- αναζήτηση φορέων που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στην υποβολή πρότασης LIFE σε συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος και αντικείμενα.
- δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες για ανταλλαγή ιδεών

<http://support.lifetaskforce.gr/>

Πλατφόρμα Υποστήριξης για το Πρόγραμμα LIFE

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ

f t in ig EL En LOGIN

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ FORUM ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΕΙΑΖΕΣΤΕ ΒΟΗΘΕΙΑ;

Πλατφόρμα υποστήριξης για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE

Η πλατφόρμα έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του έργου Οικοδόμησης Δυναμικού με τίτλο «Establishment and operation of the Greek LIFE Task Force (LTF) for the period 2014-2017», για να παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικής και τεχνικής βοήθειας στους δυνητικούς δικαιούχους και στους εμπλεκόμενους φορείς για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE. Επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες για ανταλλαγή ιδεών, πρόσβαση σε πληροφορίες για το πρόγραμμα LIFE, εκπαιδευτικό υλικό, εύρεση πιθανών συνεργατών και εγγραφή σε ηλεκτρονικές λίστες μηνυμάτων.

Υποστηρικτικό υλικό

Χρήσιμες πληροφορίες για την υποβολή προτάσεων και εκπαιδευτικό υλικό για το πρόγραμμα LIFE.

Αναζήτηση εταιρών

Αναζήτηση φορέων που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στην υποβολή πρότασης LIFE σε συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος και αντικείμενα.

Forum (συζητήσεις)

Περιοχή συζητήσεων και ανταλλαγής απόψεων για θέματα σχετικά την υποβολή προτάσεων στο πρόγραμμα LIFE.

Συχνές ερωτήσεις

Συχνές ερωτήσεις για θέματα υποβολής προτάσεων, οικονομικά, τεχνικά και δημιουργίας συνεργασιών στο πρόγραμμα LIFE.

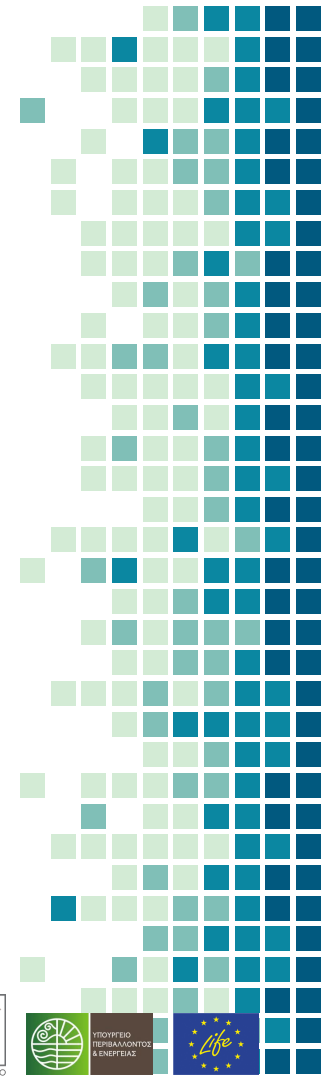
Χρειάζεστε βοήθεια;

Αποστολή αιτημάτων στην ομάδα μας για παροχή συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης για το πρόγραμμα LIFE.

Υποστηρικτικό Υλικό

Υλικό ανά θεματική ενότητα

- ▼ **Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων**
  - ▶ Οδηγοί υποβολής 2019
  - ▶ Εκπαιδευτικό υλικό
  - ▼ **Θεσμικό πλαίσιο**
    - ▶ Απόβλητα
    - ▶ Έδαφος
    - ▶ Δάση
    - ▶ Ύδατα
    - ▶ Ατμόσφαιρα
  - ▶ Σημαντικά αρχεία
- ▶ Φύση & Βιοποικιλότητα
- ▶ Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση
- ▼ **Μετριασμός κλιματικής αλλαγής**

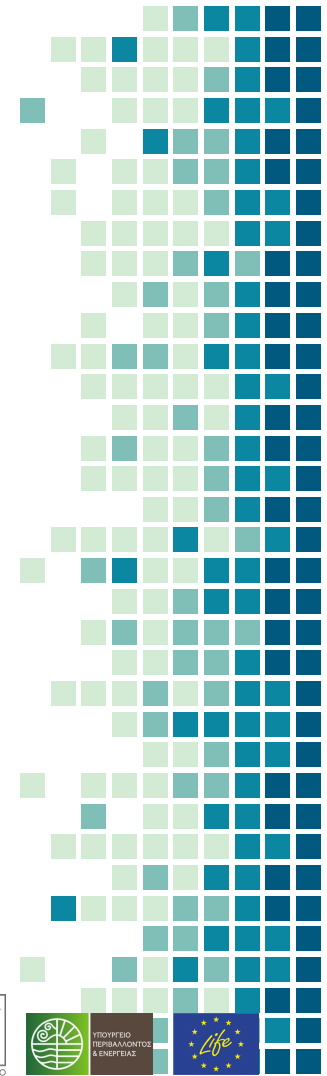
Υποστηρικτικό Υλικό

Παρουσιάσεις για το πρόγραμμα LIFE

- Το πρόγραμμα LIFE 2014-2020-2ο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE 2018-2020
- Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων-Στόχοι & Θέματα έργων
- Φύση & Βιοποικιλότητα-Στόχοι & Θέματα έργων
- Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση-Στόχοι και θέματα έργων
- Δράση για το Κλίμα Πρόσκληση 2019
- Applying successfully to LIFE

Θεσμικό πλαίσιο

- Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα LIFE από δημόσιους φορείς (Άρθρο 87)
- Πολυετές πρόγραμμα εργασίας LIFE 2018-2020
- Κανονισμός LIFE (1293/2013)

Αναζήτηση εταιρών

Αποτελέσματα αναζήτησης

1 2 3 4 5 Επόμενη σελίδα >>

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Δείτε τη σελίδα του εταίρου >>

Περιοχή: Μαρούσι

Θεματική: Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση
Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής, Περιβάλλον &
Αποδοτικότητα Πόρων, Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και
Πληροφόρηση, Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Φύση-
Βιοποικιλότητα

Είδος: Κρατικός Φορέας

Λέξεις κλειδιά: Communication, Environmental Awareness,
EXPERIENCE, FOREST, Garden, Landscape, QUALITY,
SUSTAINABILITY, Technology Transfer, Trainings, Ακράια
καιρικά φαινόμενα, Ανακύκλωση, Δάση, Διατήρηση πανίδας,
Διατήρησης γλωσσίδας, Εκπαίδευση, Ενεργειακή αξιοποίηση
βιομάζας, Κυκλική Οικονομία, Ξηρασιές, Οικολογία, Οικονομία,
Περιβάλλον, Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση, Ψηφιακή
χαρτογράφηση

ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Δείτε τη σελίδα του εταίρου >>

Περιοχή: Μαρούσι

Θεματική: Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής, Περιβάλλον &
Αποδοτικότητα Πόρων, Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και
Πληροφόρηση, Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Φύση-
Βιοποικιλότητα

Είδος: Δήμος

Συχνές ερωτήσεις

Κατηγορίες

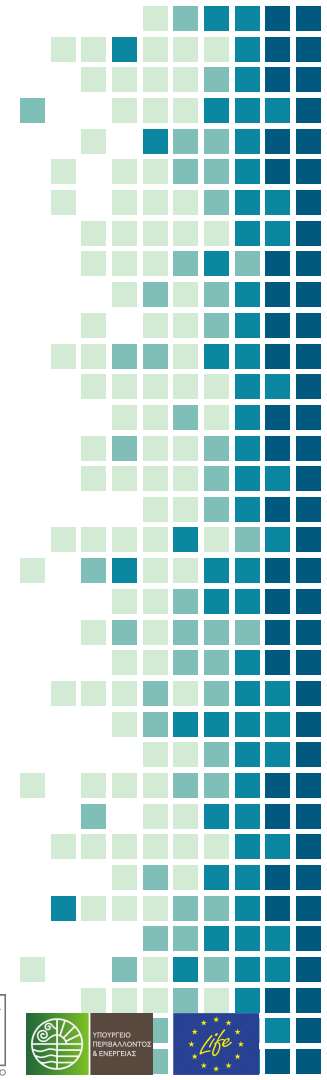
- [Θέματα έργων](#) (0)
- [Οικονομικά](#) (4)
- [Συμμετέχοντες](#) (2)
- [Υποβολή πρότασης](#) (4)

Συχνές ερωτήσεις για την πρόσκληση του LIFE 2018:

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2018/faq.htm> .

Πρόσφατες αναρτήσεις

- [Μπορώ να επισυνάψω αρχεία στο συνοπτικό υπόμνημα \(concept note\);](#)
- [Ποιο είναι το επίπεδο καινοτομίας που πρέπει να έχει η ιδέα μου για να καλύπτει τον χαρακτήρα του LIFE;](#)
- [Πρέπει να έχω εταίρους από άλλες χώρες της Ε.Ε.;](#)
- [Που μπορώ να βρω ένα υπόδειγμα για να ξεκινήσω να γράφω την πρότασή μου;](#)
- [Ποιο είναι το ποσοστό συγχρηματοδότησης σε ένα παραδοσιακό έργο LIFE;](#)

Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα

Σκοπός της Βάσης Δεδομένων είναι η παροχή της δυνατότητας στους ενδιαφερόμενους φορείς αλλά και στο ευρύτερο κοινό, να έχουν πρόσβαση και να μπορούν να αξιοποιήσουν τα δεδομένα και τις πληροφορίες από τα παραδοτέα των Ελληνικών έργων LIFE. Όλα τα δεδομένα θα μπορούν να αξιοποιηθούν και από όσους φορείς επιθυμούν να υποβάλλουν προτάσεις LIFE.

- Θεματική αναζήτηση με βάση το έργο
- Θεματική αναζήτηση με βάση το παραδοτέο
- Αναζήτηση με βάση τη γεωγραφική περιοχή υλοποίησης των παραδοτέων

Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα

Η Βάση Δεδομένων έχει τρεις κατηγορίες χρηστών:

- Ευρύτερο κοινό
- Δημόσιες υπηρεσίες (πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες)
- Έργα LIFE σε εξέλιξη (εισαγωγή των παραδοτέων τους στην Βάση Δεδομένων)

Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα

🏠 Αρχική

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

🔍 Αναζήτηση Έργου

🔍 Αναζήτηση Παραδοτέου

🔍 Γεωγραφική Αναζήτηση

✓ Στατιστικά

Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα

Η «Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα» υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου Οικοδόμησης Δυναμικού με τίτλο «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE» (LIFE14 CAP/GR/000003 – GR LTF) και συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός της Βάσης Δεδομένων είναι η παροχή της δυνατότητας στους ενδιαφερόμενους φορείς αλλά και στο ευρύτερο κοινό, να έχουν πρόσβαση και να μπορούν να αξιοποιήσουν τα δεδομένα και τις πληροφορίες από τα παραδοτέα των έργων LIFE έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή είναι σε εξέλιξη στην Ελλάδα.

Η Βάση Δεδομένων δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη για:

1. Θεματική αναζήτηση με βάση το έργο

2. Θεματική αναζήτηση με βάση το παραδοτέο

Αναζήτηση με βάση το έργο

Copy Excel Print				
Κωδικός	Τίτλος	Θεματική Ενότητα	Θεματική Κατηγορία	Θεματική υποκατηγορία
⊕LIFE00 ENV/D/000351	Living Lakes / Living Lakes: Sustainable Management of wetlands and shallow lakes	Περιβάλλον	Νερό	Υδατα- Πλημμύρες Ξηρασία
⊕LIFE00 ENV/GR/000685	Reservwet / Mediterranean reservoirs and wetlands. A demonstration of multiple / objective management in the island of Crete	Περιβάλλον	Νερό	Υδατα- Πλημμύρες Ξηρασία
⊕LIFE00 ENV/GR/000751	Zantecoast / ICZM: Demonstration actions in the National O3ine	Περιβάλλον	Νερό	Θαλάσσιο Περιβάλλον & Παρακτιες Ζώνες

Αναζήτηση με βάση το παραδοτέο

🏠 Αρχική

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

🔍 Αναζήτηση Έργου

🔍 Αναζήτηση Παραδοτέου

🔍 Γεωγραφική Αναζήτηση

📊 Στατιστικά

Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα

Θεματική Αναζήτηση με βάση το Παραδοτέο

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΜΑΣ

ΑΝΟΙΓΜΑ ΟΛΩΝ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΟΛΩΝ

Κωδικός Έργου - Τίτλος Έργου

Κριτήρια με βάση το παραδοτέο

Τίτλος Παραδοτέου

Γλώσσα

Κατηγορία Δράσης Παραδοτέου

Είδος Παραδοτέου

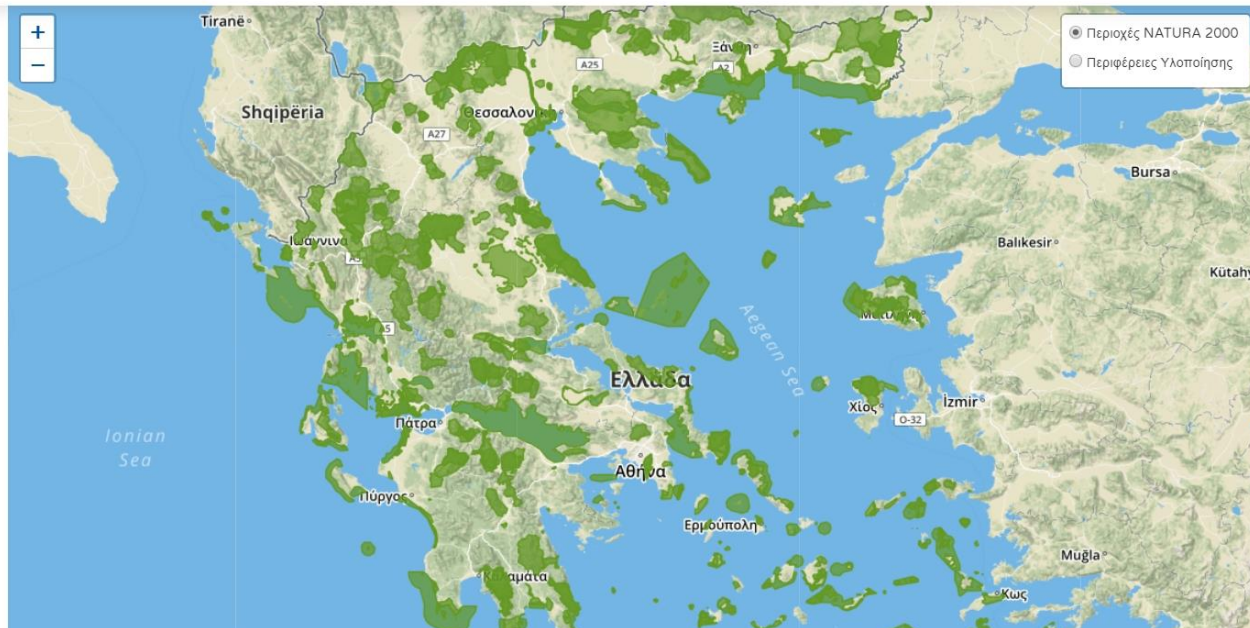
Τύπος Αρχείου Παραδοτέου

Ψηφιακή Μορφή

Αναζήτηση με βάση τη γεωγραφική περιοχή υλοποίησης των παραδοτέων

- Αναζήτηση Έργου
- Αναζήτηση Παραδοτέου
- Γεωγραφική Αναζήτηση
- Στατιστικά

Πρόγραμμα σεμιναρίων συγγραφής πρότασης LIFE 2020

- ✓ 20 Ιανουαρίου (μέρος α')
- ✓ 19 Φεβρουαρίου (μέρος β')
- ✓ 19 Μαρτίου (μέρος γ')

- ✓ Ιούνιο για Κλίμα

7. Προγράμματα LIFE και θαλάσσιες περιοχές

7. Προγράμματα LIFE και θαλάσσιες περιοχές

LIFE Programme

European Commission Environment LIFE Programme

Search Results for LIFE Projects

[LIFE HOME»](#)

[REFINE QUERY](#)

[DOWNLOAD TO EXCEL](#)

[OPEN ALL DETAILS](#)

7 Projects were found that meet your search criteria

Submitting country : Ellas

Keywords : marine ecosystem

Sorted by : Year descending

and by : Project reference ascending

Viewing: 1 to 7 of 7

PROJECT TITLE	PROJECT N°	PROJECT WEBSITE	YEAR OF FINANCE	LEAD PARTNER COUNTRY	TYPE OF BENEFICIARY
[+] CYCLADES Life - CYCLADES "Integrated monk seal conservation in Northern Cyclades"	LIFE12 NAT/GR/000688		2012	GR	NGO-Foundation
[+] Thalassa - Thalassa Campaign: Learn, Act, Protect/Awareness, Educational and Participation Campaign for Ma ...	LIFE09 INF/GR/000320		2009	GR	NGO-Foundation
[+] ConShagAudMIBAGR - Concrete Conservation Actions for the Mediterranean Shag and Audouin's gull in Greece including ...	LIFE07 NAT/GR/000285		2007	GR	NGO-Foundation
[+] Amvrakikos - Conservation management of Amvrakikos wetlands	LIFE99 NAT/GR/006475		1999	GR	Development agency
[+] monk seal - The Mediterranean monk seal in Greece: Conservation in action	LIFE96 NAT/GR/003225		1996	GR	NGO-Foundation
[+] Recovery of the Loggerhead Sea Turtle (Caretta caretta) population nesting on Crete	LIFE95 NAT/GR/001115		1995	GR	NGO-Foundation
[+] Conservation programme for the Ionian Sea region concerning habitats of species threatened with ...	LIFE92 NAT/GR/013800		1992	GR	NGO-Foundation

7 Projects were found that meet your search criteria.

Viewing: 1 to 7 of 7

LIFEMOFI:

‘Μεσογειακή φώκια και αλιεία: Αντιμετωπίζοντας τη σχέση αλληλεπίδρασης στις ελληνικές θάλασσες’(LIFE05NAT/GR/000083)

Είδος στόχος: *Monachus monachus*

Natura 2000 sites:

SCI GR1430004 - ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΑΛΟΝΝΙΣΟΥ - VOREION SPORADON, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΚΟΠΕΛΟΣ

SCI GR4220006 – ΝΙΣΟΣ POLYAIGOS ΚΙΜΟΛΟΣ

7 περιοχές: Αλόνησος, Κίμωλος, Κάρπαθος, Κάλυμνος, Κύθηρα, Ελαφώνησος, Ζάκυνθος, Χίος

LIFEMOFI:

‘Μεσογειακή φώκια και αλιεία: Αντιμετωπίζοντας τη σχέση αλληλεπίδρασης στις ελληνικές θάλασσες’(LIFE05NAT/GR/000083)

MOFI - Προστασία

Νέα Εθνική Στρατηγική για την Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας.

- Μετά από μήνες μελέτης και επεξεργασίας η νέα Εθνική Στρατηγική για την Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας 2009 -2015 είναι γεγονός. Ο Δρ. Giuseppe Notarbartolo Di Sciara, ειδικός σε θέματα προστασίας θαλάσσιων θηλαστικών, σε συνεργασία με τη MOm και τους υπόλοιπους εταίρους, διαμόρφωσε τον σκοπό προστασίας για το είδος που αφορά "στη διασφάλιση, ανάκαμψη και μακροχρόνια βιωσιμότητα της μεσογειακής φώκιας στα ελληνικά νερά"
- Για την επίτευξη του σκοπού, καθορίστηκαν 4 στόχοι:
- > Η προστασία του είδους καθιερώνεται σαν εθνική

LIFEMOFI:

‘Μεσογειακή φώκια και αλιεία: Αντιμετωπίζοντας τη σχέση αλληλεπίδρασης στις ελληνικές θάλασσες’(LIFE05NAT/GR/000083)

- Στόχος η βελτίωση της κατάστασης του πληθυσμού της Μεσογειακής φώκιας στην Ελλάδα, μέσω της μείωσης των αρνητικών συνεπειών της αλληλεπίδρασης με την αλιεία.
- Ανάκαμψη των ιχθυοαποθεμάτων, μείωση θνησιμότητας, της μεσογειακής φώκιας, οικονομική υποστήριξη των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από τα θαλάσσια θηλαστικά.

LIFETHALASSA:

Learn, Act, Protect/Awareness, Educational and Participation Campaign for Marine Mammals in Greece (**LIFE09 INF/GR/000320**)

Είδος στόχος: 14 είδη θαλάσσιων θηλαστικών παραρτημα IV

Ενημερωτική καμπάνια:

22 πόλεις της Ελλάδας πάνω από 1000 συμμετέχοντες

34 σεμινάρια συνολικά:

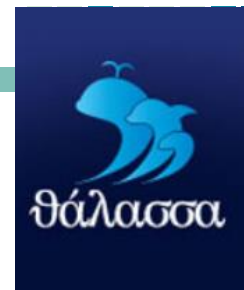
Capacity building kit, Thalassa environmental kit

LIFETHALASSA:

Learn, Act, Protect/Awareness, Educational and Participation Campaign for Marine Mammals in Greece (**LIFE09 INF/GR/000320**)

Οι ελληνικές θάλασσες φιλοξενούν 14 απειλούμενα και κρίσιμω κινδυνεύοντα είδη θαλάσσιων θηλαστικών του παραρτήματος IV της Οδηγίας των Οικοτόπων

- **Ευαισθητοποίηση των επιλεγμένων στοχευόμενων ακροατηρίων** σχετικά με τα θαλάσσια θηλαστικά στην Ελλάδα, τη σημασία αυτών των ειδών για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, τις επικείμενες απειλές που αντιμετωπίζουν και τις δράσεις διατήρησης που απαιτούνται για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς τους
- Δημιουργία μιας **πιο ενεργής και φιλικής προς το περιβάλλον στάσης και συμπεριφοράς των βασικών ενδιαφερόμενων** ώστε να προωθήσουν και να υποστηρίξουν άμεσα τη διατήρηση του ελληνικού θαλάσσιου περιβάλλοντος και των θαλάσσιων θηλαστικών

LIFETHALASSA:

Learn, Act, Protect/Awareness, Educational and Participation Campaign for Marine Mammals in Greece (**LIFE09 INF/GR/000320**)

Results:

Awareness rose from around **13% to 35%** regarding the fact that Risso's dolphin and bottlenose dolphin inhabit Greek seas, after these species were featured in the project's TV and radio spots.

Surveys also showed the public's improved knowledge, awareness of collisions with boats **rose from 47% to 56%**, and of digesting solid debris **from 83% to 91%**.

The survey showed that there was an increase from **71% to 80%** in those who were willing to stop consuming fish that are smaller than the legal size, while those who would avoid throwing garbage into the sea and on the shoreline increased from **70% to 77%**

LIFE Andros Park:

Διατήρηση των ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας της προστατευόμενης περιοχής της Άνδρου με την ενσωμάτωση κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων
(LIFE16 NAT/GR/000606)

Είδη στόχος: Να βελτιωθεί η κατάσταση διατήρησης του χερσαίου οικοτόπου προτεραιότητας των αλλουβιακών δασών με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (91E0*) του Παραρτήματος I της οδηγίας 92/43/EEC, καθώς και των θαλάσσιων ειδών προτεραιότητας της Μεσογειακής φώκιας, του Θαλασσοκόρακα και του Αιγαίογλαρου εντός των περιοχών Natura 2000 της νήσου της Άνδρου

Συνέχεια του πετυχημένου έργου LIFE+ «Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της Άνδρου με σκοπό την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης 4 ειδών πτηνών προτεραιότητας»

LIFE Andros Park:

Διατήρηση των ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας της προστατευόμενης περιοχής της Άνδρου με την ενσωμάτωση κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων
(LIFE16 NAT/GR/000606)

Στην θάλασσα:

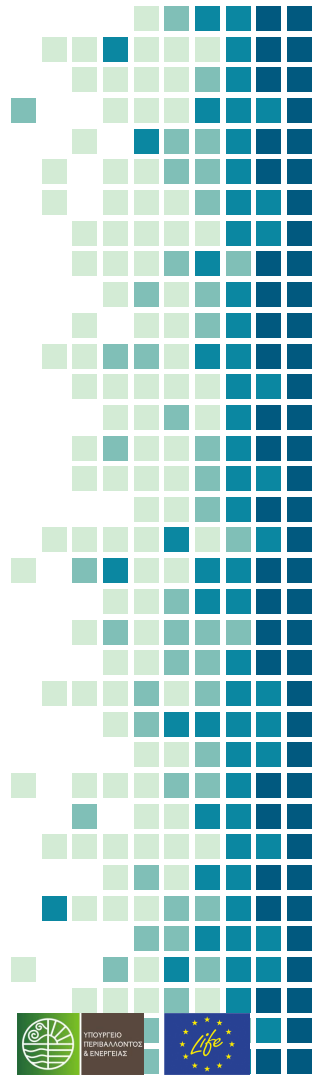
- Αποτελεσματική **διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων** που καταλήγουν στη θάλασσα και του **παρατημένου αλιευτικού εξοπλισμού** για να περιοριστούν τα περιστατικά παγίδευσης και άδηλης αλιείας θαλάσσιων ειδών προτεραιότητας.
- Εφαρμογή μέτρων για τη μείωση του βαθμού αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους τοπικούς αλιείς και τις προσπάθειες προστασίας της Μεσογειακής φώκιας.
- Σύσταση του σήματος ποιότητας της Άνδρου.

Στην ξηρά:

- Προστασία των αλλουβιακών δασών σκλήθρου από **φαινόμενα υπερβόσκησης, διάβρωσης** του εδάφους, **υπερχειλίσης** των ποταμών και ανεξέλεγκτων **πυρκαγιών** και αποκατάσταση μέρους του δάσους που καταστράφηκε στο παρελθόν.
- **Ex-situ διατήρηση** σημαντικών φυτικών ειδών και σχετιζόμενων, με τον χερσαίο οικοτόπο-στόχο, μυκήτων.
- **Δημιουργία Βοτανικού Κήπου** για την προώθηση της ex-situ διατήρησης και σχετικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινού

LIFE ANDROS PARK

LIFE CYCLADES:

Ολοκληρωμένη προστασία για τη **Μεσογειακή φώκια** στις Βόρειες Κυκλάδες
(**LIFE16 NAT/GR/000606**)

CYCLADES LIFE
Integrated management
& sustainable development

Είδος στόχος: *Monachus monachus*

Περιοχές:

Γυάρος, Σύρος, Άνδρος

Θα δημιουργήσει για πρώτη φορά στην Ελλάδα με ολοκληρωμένο τρόπο και μέσα από μια έντονα συμμετοχική διαδικασία, **μια νέα θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή** στοχεύοντας στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή της Γυάρου αλλά και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών

LIFE CYCLADES:

Ολοκληρωμένη προστασία για τη **Μεσογειακή φώκια** στις Βόρειες Κυκλάδες
(**LIFE16 NAT/GR/000606**)

CYCLADES LIFE
Integrated management
& sustainable development

Υπουργική απόφαση: Αριθμ.

ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/58979/1531/2019 «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Γυάρου» (Δ' 389).

“ 8. Δυνατότητες χρηματοδότησης LIFE για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

©ΜΟm/Π. Δινδρινός

8. Δυνατότητες χρηματοδότησης για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Αιτίες προβλήματος:

Εστιασμός σε συγκεκριμένο/α περιβαλλοντικά προβλήματα
Σαφήνεια διατύπωσης
Τεκμηρίωση (baseline)

(Αιτίες: τουρισμός, υπεραλίευση, κρυστάλλια, υδατοκαλλιέργειες, ρύπανση, μικροπλαστικά)

Πρόβλημα:

π.χ. Πίνα, *Caretta*, *Monachus*, έλλειψη χαρτογράφησης Ποσειδωνίας

SOS: Επιλέγουμε είδη και οικοτόπους προτεραιότητας 75% χρηματοδότηση

Consortium:

Σύμπραξη με ερευνητικούς φορείς
με ΜΚΟ
με Κεντρική και Τοπική Αυτοδιοίκηση κ Περιφέρειες
με Φορείς Διαχείρισης (καθοριστικό ρόλο)
με Σύλλογους Αλιέων
«Σοφή» επιλογή σύμπραξης

8. Δυνατότητες χρηματοδότησης για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Όχι τοπικό χαρακτήρα: Πρόβλημα διαφόρων εθνικών περιοχών
Πιθανώς trans-nationality (βαθμολογείται / π.χ. Μετανάστευση *Caretta*)
Μόνο χώρες μέλη της Ε.Ε.
Κατ' εξαίρεση εκτός Ε.Ε. (π.χ. Τουρκία διασυνοριακή ρύπανση Έβρου)

Διαδοχικό χαρακτήρα: Ως συνέχιση άλλων ερευνητικών ή έργων LIFE (*best practices*)

Εφαρμογή κ βελτιστοποίηση Πολιτικής: Βελτίωση εθνικής νομοθεσίας
Δημιουργία στρατηγικών
Προστιθέμενη αξία σε πολιτικές της Ε.Ε.

Ενεργη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερόμενων εμπλεκόμενων επαγγελματιών: Ενημέρωση και πληροφόρηση
Βιώσιμη αλιεία και ανάπτυξη του τομέα
Αλιευτικός τουρισμός (π.χ. Πιστοποίηση)
Εξειδίκευση σε νέα αλιευτικά εργαλεία
(εκπαίδευση/χρηματοδότηση)

8. Δυνατότητες χρηματοδότησης για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Συνέργειες με άλλα προγράμματα LIFE:

Μικροπλαστικά και πλαστικά (π.χ. LIFE DeBag)
Μεσογειακή φώκια
Καρέτα Καρέτα
ΠΡΟΣΟΧΗ: Αποφυγή διπλών χρηματοδοτήσεων δράσεων

Replicability:

Μεταφορά τεχνογνωσίας και εφαρμογή και αλλού
Δημιουργία πρωτοκόλλου
Δημιουργία οδηγού καλών πρακτικών
ΠΡΟΣΟΧΗ: Όχι μόνο σε εθνικό αλλά και Ευρωπαϊκό έδαφος

Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, συνέχεια:

Η συνέχιση και μετά το πέρας του έργου
Η χρήση των παραχθέντων από τους αρμόδιους φορείς

Εφικτοί στόχοι:

Δυνατότητα υλοποίησης του έργου, πραγματική αποτίμηση
Τεχνική-Χρηματοδοτική συνοχή πρότασης, ποιότητα

8. Δυνατότητες χρηματοδότησης για θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

(SOS) Μετρήσιμα αποτελέσματα: ΚΡΙ και πρόσθετοι δείκτες
Σαφής ποσοτικοποίηση επιμετρούμενης επίπτωσης
Αποδεικνύει στην επιτροπή την ποιότητα του έργου

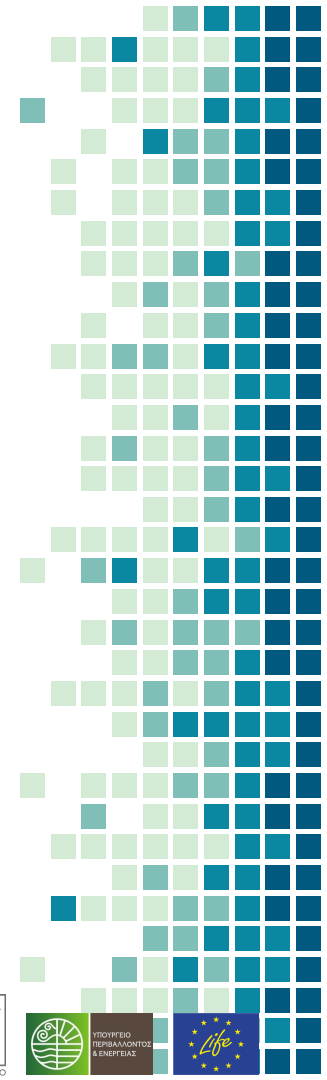
(SOS) Ιδία χρηματοδότηση: Δημόσιο - ο όρος του 2%
Χρηματοδοτικά του Πράσινου Ταμείου

Και τέλος:

Μακροπρόθεσμη διαδικασία συγγραφής και σύμπραξης

Γρήγορη έναρξη προβληματισμού και απόφαση

Συμβουλευτική με την Task Force

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Greek LIFE Task Force

Site: www.lifetaskforce.gr

Υποστήριξη: support.lifetaskforce.gr

E-mail: life@prasinotameio.gr

Τηλ: 210 5241903

Βίλα Καζούλη, Λ. Κηφισίας 241

14561, Κηφισιά

**GREEK
TASK
FORCE**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Video

<http://www.lifetaskforce.gr/el/enimerwtiko-yliko/video/programma-life>

